

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 73. szám.

Kedd, március 31.

A magyar muszkavezetők.

— márc. 31.

A pánszláv sajtó és ennek nyomán a magyar parlamenti ellenzék kudarcra miatt elkéseredett függetlenségi lapok is napok óta pertraktálják Ausztria-Magyarország közeli feldarabolásának eshetőségeit s hogy a szárnyaló kacsa annál kövérebb legyen, nem is az orosz cárt vagy Bobrinszky grófot, hanem II. Vilmos császárt tisztelik meg a Habsburg-monarchia felbontását célzó gondolatnak javaslatba hozatalával.

A Károlyi-féle külpolitikusok szerint a birodalom széthullásának azért kell bekövetkeznie, mivel Ausztria-Magyarország immár megérett a feloszlásra. Indokolják pedig ezt a merész tervüket egyrészt a Balkánon végbement hatalmi eltolódásokkal, másfelől pedig a Habsburg-monarchia két felében mutatkozó belső zavarok súlyos jellegével iparkodnak plauzibilissá tenni ezt az állításukat.

A való igazság pedig az, hogy a Balkán-szövetség csufos kudarcra jelentékenyen megjavította keleti és délkeleti pozícióikat, amíg másfelől a Balkán keresztény népeinek az izlam uralom alól való teljes felszabadulása a Balkánnál gyümölcsözőbbnek ígérkező irányba terelte az orosz expanzívitást.

De hát, hogy is állunk azokkal a tünetekkel, melyek a monarchia végelgyengülését, a feloszlásra való megérett bizonyítanak? Kétségtelen, hogy Magyarországon és még inkább Ausztriában elég zavaros a közügyek folyása s a kettős monarchia nemzetközi biztonsága érdekében nagyon is kívánatos volna, hogy a belső nyugalom minél előbb helyreálljon. S hogy a fajok harca is végre nyugvópontra jusson. De hát nem-e a magyar ellenzék volt az, amely a véderőreform megobstruálásával valósággal felbátorította a monarchia és a magyar nemzet ellenségeit az ellenük való támadásra és most is nem-e a legvehemensebben támadja az ellenzék Tiszát, amiért békés megadásra bírta a horvátokat és azért, hogy a román agitációt is szűkebb keretek közé akarná szorítani?

Ausztriában a Stürgkh-kormány megcsinálta a lengyel-rutén egyezséget és ismételten megkísérelte Ausztria legnehezebb faji problémájának: a német-cseh kérdésnek kielégítő megoldását.

Igaz, hogy odaát most is a 14. §. alapján kénytelenek intézni a legfontosabb állami ügyeket, de Ausztriában ez az expediens nem tartozik éppen a ritkaságok közé és előbb-utóbb talán ott is konszolidálódni fognak a belső viszonyok.

De ha a német-cseh viszály, vagy a szlovén és olasz partikularizmus még tovább foglalkoztatná is az osztrák államférfiakat, az korántsem jelentheti még azt, hogy ez a monarchia megérett a feloszlásra. Hisz ha bizonyos külső tünetekből és helyi jellegű forrongásokból mindjárt következtetni lehetne a több évszázados viharokat is kiállott birodalmak közeli összeomlására, akkor az ilyen jelekből több okkal és szorosabb logikával kellene következtetést vonni Oroszország mielőbbi bomlására. Nem is szólva arról, hogy Ázsiában Oroszországnak a közeli jövőben két olyan ellenséggel kell számolnia, mint amilyenek: Japán és Kína, a Kaukázust és Középázsia népeit és az ezidő szerint az orosz-francia szövetségre támaszkodó Nagybritanniát teljesen mellőzve, csak azt kérdezzük a muszkabarát magyaroktól, vajjon hallottak-e már valamit arról az újabb forrongásról, mely a magyarokhoz fajilag is oly közel álló finnek körében konstatalható azóta, hogy a cárizmus a legbrutálisabb eszközökkel vetett véget az egész Európa rokonszenvére méltó nép alkotmányos szabadságának?

Es vajjon azt hiszi-e Károlyi Mihály gróf, hogy a szocializmus és a forradalmi radikalizmus, anarchizmus meg nihilizmus teljesen kipusztult már Oroszországból? Még egy olyan vereség, mint aminőt szenvedett Oroszország a japáni háboruban és az agyagiábu orosz kolosszus darabokra málík.

Avagy Oroszország szövetségese, Franciaország mentes-e a belső bajoktól? Caillaux asszony revolverlövése Károlyi grófot is figyelmeztethetné arra, hogy Poincaré köztársaságát elég komoly veszedelemek környékezik. Avagy szóljunk talán az entente-csoportnak a harmadik tagjáról, Angliáról, melynek kisdud hadserege felmondotta az engedelmisséget, amikor a központi kormány a maga akaratának és a parlamenti döntésnek érvényt akart szerezni a renitenskedő Ulsterben. Meg van bizony ezidő szerint a maga külön baja minden kisebb s minden nagyobb államnak, de azért dőreség volna megkonstatni mindjárt a vészharangot. Legke-

vésbé illik a magyar politikusokhoz a harangozó szerepe. De hát csak huzzák-huzzák a harang kötelét. Ausztria-Magyarország, mely már oly sok vihart látott, könnyű szerrel fog megbirkózni azzal a veszedelemmel is, melyet Károlyi Mihály óhajtana a nyakába zudítani.

HIREK.

Április elseje.

Nagybecskerek, márc. 31.

Holnap április elseje lesz. Hajdanában, valamikor, régi jó időkben vidám tréfák, ugratások, bolondériák napja volt április elseje. Minden ember huncutságokon, becsapásokon járatta az elméjét s az volt a legboldogabb, aki a legtöbb emberrel tudott áprilist jártni.

Ma már mindennek jóformán tökéletesen vége van.

Kezdték az áprilisjáratást korán reggel az ujságok. Mesés, fantasztikus híreket irtak meg, hallatlan bolondériákat ártatlan ábrázattal, hogy minél több embert begrassanak.

Manapság ez már nem járja. Az ujságoknak mintha örökké április elseje volna, olyan fantasztikusok és mesések a hétköznapi híreik is. A lapok többségének minden istenadta nap április elseje s aki hisz nekik, áprilisba küldik nemesak egyszer esztendőnként, hanem háromszázhatvanöt napon keresztül, napjában tizszer is.

A lapok már nem küldhetik áprilisba az olvasóikat. Akkor se hisznek már nekik, ha véletlenül igazat hazudnak.

Hajdanta régen hamuból süttöttünk pogácsát, terpentint kentünk a kenyérré májzsír helyett, a falról lekapart mész-ből fabrikáltunk cukorkákat s mindezt tréfából megettük felebarátainkkal. S jó neveltünk rajta. Uccu ne! sikerült az áprilisi tréfa.

Ma? Nincs is más pogácsa, csak ami tele van hamuval, minden májzsír terpentintből készül s a legfinomabb cukorka se más, csak mézpor. Ma már mindez nem áprilisi tréfa, hanem mindennapos komoly ügy.

És megesszük!

Ki fog ma valakit tréfából becsapni? Ma komolyan csapják be egymást az emberek. És a becsapások ünnekest nap-tárhoz kötve. Állandó karaktert öltöttek. Minden nap jó az embereknek, nemesak április elseje.

És ami a legfőbb az egész világon. Hogy állunk az asszonyokkal?

Ők se nézik meg valami gondosan a kalendáriumot, ha valakit be kell csapni. Április elseje nekik az egész esztendő.

344-13.3

Hungária Cipőgyár r.-t.
tavaszi cipőujdonságai már megérkeztek.
Egységáraink K. 10.—, 13.—, 17.— és 20.50.
- Kizárólag elsőrangú magyar gyártmány. -
Ezelőtt Moskovits, most HUNGÁRIA CIPŐGYÁR r.-t. fiókja
Nagybecskerek, Hunyadi-utca 37. szám.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

Március 31.

Barométer áll 768.8. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 9.4 C°. Hőmérséklet: maximum 30-ikán 6.7 C°, min. ma reggel 2.6 C°. Csapadék —. Felhőzet Cu7. Szélirány és erősség NW2. Jöslat a következő 24 órára: Száraz, éjjeli fagy.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perctől reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctől; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránnyfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— **A szegedi főispán.** A király a belügyminiszter előterjesztésére Cicatrieis Lajos dr. Csongrádvármegye és Hódmezővásárhely törvényhatósági joggal fölruházott város főispánját ezekben az állásaiban való meghagyása mellett Szeged szabad királyi város főispánjává ideiglenes minőségben kinevezte.

— **A nagybecskereki közigazgatási főiskola palotája.** A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam új palotájára kiírt építési versenytárgyalás tegnap járt le s a beérkezett ajánlatokat ma délelőtt 11 órakor bontotta föl a bizottság. Az ülésen Rigó István m. tb. főjegyző elnökölts jelen voltak: Szilágyi Albert m. tb. főjegyző, előadó, Vámos Ignác műszaki tanácsos, Kiss István pénzügyi tanácsos, Knáb Ádám, azonkívül a vállalkozók és ezek megbízottai rendkívül nagy számmal. Az építési pályázatra 63 vállalkozó ajánlata érkezett be mindenféle munkára s az ajánlatok fölbontása a délutáni órákba nyult bele. Az ajánlatokat holnap számunkban ismertetjük részletesen.

— **A 29-ik gyalogezred bucsuja Temesvártól.** Temesvárról írják: A 29. sz. gyalogezred, mely hosszú éveken át tartózkodott Temesvár falai között, tegnap reggel hagyta el a várost és új állomáshelyére, Bécsbe távozott. A távozó ezredet, tisztikarát számosan kísérték ki a józsefvárosi pályaudvarra, hogy utolsó istenhozzádót mondjanak a többé vissza nem térő katonáknak. Már a kora reggeli órákban indult el az első külön vonat a józsefvárosi pályaudvarról, amely jórészt felszereléseket és a tisztek lovait szállította tovább. Reggel hét óra tájban megjelent a gazdátlanul való kaszárnyában Krautwald József altábornagy és meghagyta a zászló kibontását. A kibontott zászlóval azután a távozó ezred a Gotterhalte hangjai mellett a Losonczy-térre vonult, ahol négyzögbe alakulva rövid imát mondtak. Innen hangos zeneszó mellett az ezred a pályaudvarra vonult, ahol már nagy tömeg várakozott rájuk. A pályaudvaron először Meixner Ottó hadtestparancsnok, majd a város részéről Geml József főjegyző bucsuztatta el az ezredet meleg szavakban, amire Sperl Emil ezredes válaszolt megindultan. Az ezredes Isten hozzádjá után a tisztek felszálltak vonatjukra, amely lassan, zajtalanul vitte el az integető, sapkalengető katonákat a császárvárosba.

— **Jézus élete és halála.** Holnap és holnapután kerül színre a mozitechnikának egyik legszenzációsabb alkotása, a „Jézus élete és halála” című műfilm, amely korhű fölvételekben mutatja be a nagy tragédiát. A pompás színes fölvételek értékét növeli, hogy a világhistóriai színhelyeket, Jeruzsálemot, Betlehemet stb. mind eredeti fölvételekben fogjuk látni s az eredeti keretbe van beállítva a Messiás története. Ezt a nagyszabású filmet Magyarországán nálunk Beeskereken mutatják be először s így mindenképpen nevezetes lesz a Modern Mozi holnap és holnaputáni előadása.

— **Ahol ellopják az iskola köveit.** Nagykikindáról írják: Nagykikindán polgári iskolát építenek s nagy halmokba rakják az építéshez szükséges téglát. Azonban hiába hordták a téglákat, a kövek egyre kevesbedtek. Utánanézték a dolognak s csakhamar kiderült, hogy amit reggel és napközben odahordtak, azt estén-

kint ismeretlen tettesek szépen elhordták. Kocsikkal jöttek oda este a téglatolvajok s így vitték el az iskola köveit, amelyek már annyira elfogytak, hogyha idejekorán észre nem veszik a lopást, hát nem marad téglá az építéshez. A téglatolvajokat most nyomozzák.

— **Véres szerelmi dráma.** Karánsebesről jelentik: Sikerle Ede negyven éves ruszkiezai márványtelevi munkás szerelmes volt Ruzsnyák András huszonhat éves feleségébe. A szerelmesek nem lehettek egymáséi és ezért közös elhatározással a halálba mentek. Két nap előtt a férfi felkereste lakásán az asszonyt és előbb ennek, majd saját magának felvágta a balkaron az ütőereket. Estére mindketten meghaltak. Az asszony anyósa akadt a két öngyilkosra, akik nagy vértöcsében a szoba padlóján feküdtek.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5–7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

Színház, művészet.

** **Az első színházi hét műsora.** Az első hét műsorát az idei színiévad legvonzóbb ujdonságaiból állította össze Balla színiigazgató. A „Katonadolog” péntek-szombati bemutató-előadásait nemsokára követi Földes Imre szenzációs, nagyhatalásu vigjátéka, „Halló!”, Balláné és Balla Kálmán felléptével. „A kis herceg”, Lecocque legbájosabb operettje is műsor lesz az első héten, fényes kiállítással. A címszerepben Komáromy Gizivel.

Csengeri Stefi, a Balla-társulat újonnan szerződött szubrettje a „Katonadolog” első előadásán mutatkozik be a nagybecskereki közönség előtt.

** **Az idei színházi bérlet** már eddig is fölülmulta a múlt évit. Számos új bérlet jelentkezett, de április 5-ig még folyton elfogad bérletet óhajtókat Czako Vilmos színházi titkár.

** **A Katonadolog** első 2 előadására, valamint a vasárnap délutáni és esti előadásokra jegyek esütőtörök reggeltől válthatók.

Árvíz Nagybecskereken.

A Béga áradása. — Utcarészek és kertek víz alatt. — A vásártéri kiöntés. — A védelmi munkálatok.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, márc. 31.

Amint az előre sejtető volt, a Béga vize az éjszaka folyamán még jobban megáradt. Az áradás ezuttal ismét körülbelül egy félmétert tett ki, ami elég rohamos tempó s a partok legszélét a legtöbb helyen már csak egy fél méter választja el a víztől. A nagy vízáradást az Amerika városrész érzi meg legjobban, amennyiben itt a folyószéli kerteket a víz elborította s a pincékbe is behatolt a víz. A délelőtti folyamán már két helyen is megkezdődtek a tömési munkák s az esetleges védekezést előkészítendő, a városi árvízvédelmi bizottságot a polgármester ma délután 5 órára egybehívta.

A Béga áradásáról tudósítónk a következőket jelenti:

Ma reggel a városnak már két oldalról is jelentették, hogy a Bégának vize az éjszakai újbóli rohamos áradás folytán bejött az utcákba s a pincéket is megtöltötte vízzel. Az egyik rész az Amerika városrész nyugati oldala, az Arany János- és Bajza-utcák, a másik rész a vásártérnek a folyóhoz lenyúló része. Ezek közül az amerikai rész van leginkább érintve, még

pedig több részről. Az atletikai-klub tenispályáit mára már egészen elborította a víz, hasonlóképpen a Selyem-utcat, ahol térdig ér már a víz. Az Arany János- és Bajza-utcák keresztezésénél egy tő képződött, amely megakasztotta a forgalmat s a víz a házak legszéléig húzódott föl. A házak pincéinek javarésze itt megtelt vízzel, mely az esővízvezető-árkokon ömlött át a Bégából. Itt az árkok nyílásait eltömötte a hatóság, de a víztől meglazult földön keresztül még mindig szivárogoz a víz s félni lehet, hogy ha még árad a Béga, úgy az egész tömést el fogja mosni. Ugyan-éskak úgy tömtek el a levezető árkok nyílásait a többi utcákban is. Az Arany János-utca

összes kertjeit térdig érő víz borítja,

azonban itt a főbaj az, hogy a közöskaszárnya szennyvízvezető-csatornáját a megáradt víz eldugaszolta s a visszazoritott szennyvíz a kertekben tör föl s több helyütt arasznyi sugárban ömlik a piszkos víz. Ez a víz borítja legnagyobb részét a kerteket s ez önti el a lakók pincéit s kamráit.

Kiöntés a vásártéren.

A vásártérnek a Bégára lenyúló részét szintén előntötte a víz s a szélső utcákat itt is eltorlaszolta a Béga vize. A hatóság emberei nagy buzgalommal fejtették ki, hogy a víz útját lehetőség szerint megátolják.

Az árvízvédelmi bizottság ülése.

Dr. Perisics Zoltán polgármester ma d. u. 5 órára az árvízvédelmi bizottságot egybehívta, hogy a fenyegető veszedelemmel szemben a lehetőséghez képest a szükséges intézkedést megtegyék.

Jön a nagy árhullám.

A folyammérnöki hivatal jelentése szerint, most jön felénk az Óbéga legnagyobb árhulláma, amely ma Csenénél kulminál. Az árhullám Kleknél fog beömleni a Béga-csatornába s egy-két nap múlva Beeskerekre ér. Ez az árhullám igen veszedelmes, mert a Béga nálunk amugy is elérte a legmagasabb vízállást s a vizet még inkább meg fogja dagasztani.

A vármegye más vidékein az árvízveszedelemtől egyelőre csak Borsos és Bárányos községek szenvednek. Itt a helyzet még mindig változatlan. A két község víz alatt van s ma is több ház dől össze. A mentési munkálatokat dr. Gyertyánffy Jenő pancsovai főszolgabíró tovább is nagy energiával vezeti s ma a kereskedelmi miniszter a mentési munkálatokra két új fedélzetes uszályt és egy gőzöst bocsátott rendelkezésre.

Törökbecsénél a Tisza szintén előntötte az ugynevezett duptavát, de nagynbb veszedelem itt egyelőre nem fenyeget. Dr. Csávossy Ignác báró főszolgabíró teljes erővel fáradozik a védekezés körül s a védekezéssel valószínűleg sikerülni fog az esetleges veszedelmet elhárítani.

TÁVIRATOK.

Az új választójogi törvény.

Ma kihirdették az új törvényt. — A jövő év március 31-én lép életbe. — A választókerületek új beosztása. — A belügyminiszter rendelete.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hivatalos lap mai száma közli, hogy az Országos Törvénytar ma kihirdette az 1914. évi XV-ik törvény-cikket, amely az új választójogról szól. Egyben a belügyminiszter a mai napon közzétette a választókerületek új beosztásáról szóló rendeletét is.

A választójogi törvény kihirdetése.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hivatalos lap ma közlése, hogy az Országos Törvénytar ma kihirdette a választójogról szóló 1914-ik évi XV-ik törvény-cikket. Ezzel egyidejűleg közli a hivatalos lap a belügyminiszter rendeletét is a választókerületek új beosztásáról.

Az új törvény a jövő évi március 31-ikén lép életbe.

anikorra az összes illetékes tényezők elkészülhetnek az előkészítő munkálatokkal, amelyekre a belügyminiszter rendeletében utasítja a törvényhatóságokat.

A választókerületek új beosztása. A belügyminiszter rendelete.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) A belügyminiszter közzétette a választókerületek részletes beosztását tartalmazó rendeletet. A beosztás politikai körökben igen jó hatást kelt, mert a kérdés ismerői tisztán látják, hogy a kerületek beosztásánál az irányadó szempont az egyes kerületek gazdasági, kulturális és szociális fejlődése volt.

A kormány az egyenlő elbánás elvét érvényesíti és azon elvből indul ki, hogy a magyarság mesterkelt kerületi geometria nélkül is a választójog anyagi részében érvényesülő értelmiségi cenzus alapján meg fogja tartani természetes fölényét.

Altalában a kerületek aránya sokkal egyenletesebb, mint más európai államokban. A városi elem érvényesítése iránt is a beosztás kedvező eredményeket hoz. A városok általában azon arányban jutnak képviselőre, melyet a nemzet fejlődésében betöltött szerepük tesz megokolttá. A nemzetiségi vidékekkel való elbánás is megfelel a méltányosságnak.

A belügyminiszter körrendeletében utasítja a törvényhatóságokat, hogy azonnal lássanak hozzá a szavazókörök megállapításához, alakítsák meg a központi választmányokat s lássanak hozzá a névjegyzékek összeállításához, úgy, hogy a törvény 1915. évi március hó 31-ikén hatályba léphessen. A régi választói jog alapján készült névjegyzékeket a belügyminiszter külön körrendeletben fogja érvényteleníteni.

A kerületek beosztásáról szóló rendeletben a legtöbb választóval (8—9000) bíró kerületek között szerepel a torontalmegyei antalfalvai kerület. Nagybecskerek város pedig azok közé a városok közé tartozik, amelyekben a városi szavazók száma többségben van.

Torontál vármegyében tizenhárom választókerület van, Pancsova kivételével. És pedig 1. Antalfalva, 2. Bánlak, 3. Bégaszentgyörgy, 4. Csene, 5. Ferenczhalom, 6. Nagybecskerek, 7. Nagykikinda, 8. Nagyszentmiklós, 9. Párdány,

10. Perjámos, 11. Törökbeese, 12. Törökkanizsa, 13. Zsombolya.

Nagybecskerek városhoz tartozik: Éeska, Felsőmuzslya, Lukácsfalva, Nagybecskerek város és Óeska.

Pancsova egy választókerületet alkot Hertelnyfalva községgel.

A MINISZTERELNÖK A KIRÁLYNÁL

Budapest, márc. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tisza István gróf miniszterelnök ma Pápára érkezett. A miniszterelnök innen holnap Bécsbe utazik, ahol kihallgatáson jelenik meg a királynál.

A KIRÁLY FEJÉRVÁRY BARÓNÁL

Budapest, márc. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király Paar gróf főhadsegéde útján közölte a nagybetegen fekvő Fejérváry Géza báróval, hogy meg fogja látogatni betegségánál.

A KÖZIGAZGATÁS ÁLLAMOSÍTÁSA.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben nagy hatást tett Sándor János belügyminiszter tegnapi beszéde, melyben a közigazgatás küszöbön álló államosításának néhány részletéről nyilatkozott. A miniszter beszédéből kiderült, hogy a kormánynak gondja volt arra, hogy az ezeréves vármegye intézménye a modern átalakulásban ne menjen tönkre, sőt a reform a vármegye területi épségét sem változtatja meg, sem összeesetelés, sem kikerekítés nem lesz. A vármegye alkotmányvédő és önkormányzati joga is fennmarad, a virilizmust is mint bevált intézményt a reform fentartja. Megmarad a fő- és alispáni állás is. A vármegye felirati joga is épségben marad. A kormány a személyi kérdésekben sem csinál tabularázást, azok fognak megmaradni állásukban, akik azokat ma is betöltik. Nagyobb hatáskört fog kapni a közigazgatási bizottság, mely eddig is kitűnően bevált. Bizonyos, hogy az ilyképpen vázolt reform az egész magyar közvélemény osztatlan helyeslésével találkozik.

MONARCHIÁNK ÉS MONTENEGRÓ.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Cettinjből sürgönyzik, a montenegrói külügyminiszter a metalkai afférről nyilatkozva azt mondotta, hogy Sienoko, ahol az ismeretes összeütközés történt, soha sem volt a monarchia birtoka. Sienokot a balkánháború alatt a szerbek okkupálták s a montenegrói államférfi a monarchia eljárását „nemzetközi bünténynek” nevezte. Egyben kijelentette a kitűnő államférfi, reméli, hogy a sienokoi összeütközésben szereplő tiszteket és katonákat a monarchia meg fogja büntetni.

SZEKFÜ GYULA KÖNYVE ÉS AZ AKADÉMIA.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Magyar Tudományos Akadémia tegnap délután Plósz Sándor alelnök elnöklésével ülést tartott, amelyen foglalkozott Szekfü Gyulának Rákóczi-írói könyvével. Az ülésen Heinrich Gusztáv nyilatkozatot olvasott fel, amely visszautasítja a könyv miatt az Akadémia ellen intézett támadásokat. Kijelenti, hogy Szekfü Gyula könyvét ellen-szenvesnek tartja, de Rákóczi meggyalázásáról nincs szó. A könyvért az Akadémia mint kiadó a felelősséget vállalja, de min-

den részletével nem azonosítja magát. A nyilatkozatot nyolc szavazattal Apponyi Albert gróf és Ballagi Aladár szavazatával szemben elfogadták.

AZ ULSTERI ZAVAROK.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, a hadügyminiszter French és Ewáth tábornokok lemondását elfogadta. Az alsóház ma folytatta a homerule tárgyalását.

AZ ÚJ TEMESVÁRI HAZIEZRED.

Budapest, márc. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Temesvárról eltávozott 29-ik gyalogezred helyébe az Appell báró nevű viselő pétervárad 96-ik gyalogezred jön. Az ezred ma indult el Péterváradról új székhelyére. Ennek helyére Péterváradra a Molinári ezred megy.

AZ ÉRTEKTŐZSDE.

Budapest, március 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 845.—, Osztrák Hitel 638.—, Koronajáradék 8225.—, Osztrák Magyar Államvasut 71250.—, Jelzáloghitelbank 441.—, Leszámitoló Bank 50750.—, Hazai Bank 28050.—, Magyar Bank 532.—, Kereskedelmi Bank 3645.—, Rimamurányi 655.—, Salgótarjáni 718.—, Általános Köszénbánya 1061.—, Közuti Vasut 63550.—, Vilamos Vasut 325.—, Adria —.—.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	12.66
Buza (májusra)	12.55
Buza (októberre)	11.22
Rozs (áprilisra)	10.16
Rozs (októberre)	8.70
Zap (áprilisra)	7.78
Zap (októberre)	7.75
Tengeri (májusra)	6.75
Tengeri (júliusra)	6.88

Hirdetések.

Csene község előljáróságától.

578—914. szám.

426—1.1

Árverési hirdetmény.

Csene község képviselőtestületének megbízásából közzhírré tesszük, hogy a község határában az 1883. évi XX. t.-e. 3. §-ának rendelkezése alá eső területeken gyakorolható vadászati jogot a község tanácstermében 1914. évi április hó 21-én d. e. 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen berbe fogjuk adni és pedig: a volt szerbesenei határban 3705 hold 306 □-öl területen gyakorolható vadászati jogot 300 korona kikiáltási ár és 50 korona bánatpénz letétele mellett 1914. évi augusztus hó 1-től 1921. évi január hó 31-ig terjedő 6 év és 6 óra;

a volt horvátesenei határban 2434 hold 238 □-öl területen gyakorolható vadászati jogot 300 kor. kikiáltási ár és 50 korona bánatpénz letétele mellett 1915. évi január hó 1-től 1921. január hó 31-ig terjedő 6 év és 1 óra.

Az árverési feltételeket a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában meg lehet tekinteni.

Csene, 1914. évi március hó 24-én.

Wiszt Ferenc,
jegyző.

Bacsvan Szvetozár,
bíró.

Rámpás

dr. Brájler Lajos szőlőjéből,

fehér literje 72 fillér,

vörös „ 68 „

Kapható: Zápolya-utca 1. sz.

:: alatt a házmesternél. ::

21—x.34

Pénz!

Törlesztési jelzálogköcsönt

378-x 14
4 1/2% alapon,

továbbá I-ső és II. helyre való bekebelezési váltóköcsönt legelőnyösebb feltételek mellett földbirtokokra és házakra

legrövidebb idő alatt, szolid bázis alapján

= folyósítok. =

Ingatlanok eladását, vételét, valamint azoknak haszonbérbeadását is elvállalom.

Kardos Lipót

:: bank és bizományi irodája ::

Nagybecskerek, Szerb templom utca,

:: a szerb templommal szemben. ::

Telefonszám 318. Telefonszám 318.

Eladó

130 hold prima szántóföld tanyával Nagybecskereken, 70 hold prima szántóföld tanyával Nagybecskereken, 80 hold prima szántóföld Versecz mellett 379-x 14

Kardos Lipót

bankbizományos, Nagybecskerek

Partos község előljáróságától.

317-914 szám. 427-3.2

Árverési hirdetés.

Partos község képviselőtestületének f. évi 8. számú határozata alapján ezennel közzhírré tétetik, hogy az urbéresék tulajdonát képező 1003 kat. hold területen gyakorlandó vadászati jog ez évi április hó 15-én délelőtt 9 órakor Partos község házában nyilvános árverésen 6 egymásután következő évre a legtöbbet ígérőknek bérbe adni fog.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Partoson, 1914. évi március hó 23-án.

Az előljáróság.

259-1914. végrh. sz. 495-1

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járásbírósnak 1913. évi V. 607/2. számú végzése következtében dr. Spariosu Dusan antalfalvai ügyvéd által képviselt Torontálozori első takarékpénztár r.-t. javára 196 korona s jár. erejéig 1913. évi december hó 8-án fogantatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1096 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: ló, kocsis, kukorica és szalma nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járásbíró-ság 1913. évi V. 607/2. számú végzése folytán 196 korona tökekövetelés és összes járuléka erejéig Tamáslakán, adósok lakásán leendő megtartására 1914. évi április hó 8. napjának délutáni 1 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az előlvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t.-c. 20. §-a értelmében a Szerb takarékpénztár javára 104 korona és jár. erejéig is elrendeltetik.

Kelt Perlaszon, 1914. évi március hó 25. napján.

Szeckó Lajos, kir. bir. végrehajtó.

274-1914. végrh. szám.

444-1

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a panaszos kir. törvényszéknek 1912. évi 12119. számú végzése következtében dr. Spariosu Dusan antalfalvai ügyvéd által képviselt Concordia takaré- és hitelintézet r.-t. javára 223 korona s jár. erejéig 1914. évi január hó 15-én fogantatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 630 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: kocsis, ló, kukorica nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járásbíró-ság 1913. évi V. 782/2. számú végzése folytán 223 korona tökekövetelés, ennek 1913. évi október hó 30. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 95 kor. 23 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig Tamáslakán adósok lakásán leendő megtartására 1914. évi április hó 8. napjának délutáni 1 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az előlvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t.-c. 20. §-a értelmében a Szerb takarékpénztár javára is elrendeltetik 104 korona és jár. erejéig.

Kelt Perlaszon, 1914. évi március hó 25. napján.

Szeckó Lajos kir. bir. végrehajtó.

Bánlakai járás főszolgabírájától.

1536-914. szám. 439-2.2

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye bánlakai járásához tartozó Zichfalva községben lemondás folytán megüresedett I-ső segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

A segédjegyzői állás javadalma:

A községtől 1600 korona fizetés és 240 korona lakbér.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elvenni óhajlják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előírt képesítésüket, valamint eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám f. évi április hó 15-ig annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Bánlak, 1914. évi március hó 26-án.

Dr. Ürményi, főszolgabíró.

Szenzációs természeti tűneménye a XX. századnak!

Figyelmeztetni akarom arra, hogy nem eszmélök amit leggyakrabban szokásos — fizetett reklámot, hanem teljesen ingyen közlöm minden-
kivel, hogyan gyógyítottam ki magamat sok évi tüdőbajból, asthmából és hörghurutból! Ezt a háziszert mindenki olcsón megszerezheti magának. Küldjön be bélyeges válaszborítékot. — Frau B. Kolenská, Wrschowitz Hra 383 bei Prag, Böhmen.

437-3.2

Csernye község előljáróságától.

1028-914. szám.

438-2.2

Hirdetés.

Alulírott előljáróság közzhírré teszi, hogy a községi vadászterület, külön az északi és külön a déli, f. évi április hó 16-án délelőtt 10 órakor a község háza tanástermében tartandó nyilvános árverésen folyó évi augusztus hó 1-től számítandó 6 egymásután következő évre a legtöbbet ígérőknek bérbe fog adni.

A feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában tudhatók meg.

Csernyén, 1914. évi március hó 26-án.

Bozsini Szevetozár,
jegyző.

Miksin Milán,
bíró.

Uj uri ház

Nagybecskereken

4 lakónak alkalmas 8 utcai szobával és mellékhelyiségekkel eladó.

Ház

kitünő italméréssel, forgalmas utcában, előnyös feltételek mellett

eladó.

Cséplőgarnitúra

komplett, cséplő 2 éves, bika 10 éves, kifogástalan karban, kedvező fizetési feltételek mellett eladó

Kardos Lipót

bankbizományosnál Nagybecskereken.

Telefonsz. 318. 407-x.8 Telefonsz. 318.

A legelőkelőbb, a legmegbízhatóbb, a legjobban szerkesztett, a legnagyobb terjedelmű, a legfüggetlenebb budapesti napilap

AZ UJSÁG.

Munkatársai a magyar zsurnalisztika, a magyar irodalom legkiválóbbjai.

Felölös szerkesztő: GAJARI ÖDÖN.

Szerkesztő társ: Dr. ÁGAI BÉLA.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . . . K 28.— || Negyedévre . . . . . K 7.—
Félévre . . . . . „ 14.— || Egy hónapra . . . . . „ 2.40

AZ UJSÁG előfizetői a DIVAT SALON-t negyedévre K 2.50 kedvezményes áron rendelhetik meg.

Megrendelési cím:

Az Ujság kiadóhivatala Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. szám.

430-3.1

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálmegyében.